

Legal update

Duben 2023

Weinhold Legal

Obsah

Nový smluvní typ

Smlouva o poskytování digitálního obsahu

Judikatura

Promlčení nároku na náhradu škody

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoliv rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Daniel Weinhold, Václav Štraser, Ondřej Tejský

ESG – Firemní udržitelnost

Tereza Hošková

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Jakub Nedoma

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przewczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Tereza Hošková, Daša Aradská

Pracovní právo:

Eva Procházková, Anna Bartůňková, Daša Aradská, Ondřej Tejský

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Správa rodinného majetku:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Michaela Koblasová

Soudní a rozhodčí řízení:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová, Michal Švec

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák

Start-upy, venture kapitál a kryptoměny:

Pav Younis, Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Švec, Ondřej Tejský

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Tereza Hošková, Monika Švaříčková

Smlouva o poskytování digitálního obsahu

Novela zákona o ochraně spotřebitele a občanského zákoníku č. 374/2022 Sb., která nabyla účinnosti ke dni 6. lednu 2023 (také známá jako tlačítková novela), byla předmětem zájmu odborné i laické veřejnosti především z důvodu významných změn, které zavedla v oblasti spotřebitelského práva. Předmětnou novelou ale rovněž došlo k doplnění nového oddílu 6 občanského zákoníku s názvem „Poskytování digitálního obsahu“ v dílu 2. „Přenechání věci k užitku jiného“ v hlavě II. „Závazky z právních jednání“ části čtvrté „Relativní majetková práva“, který se věnuje úpravě poskytování digitálního obsahu. Tato změna dopadá zejména na podnikatele, kteří vyvíjejí vlastní softwarová řešení a jejich zákazníky.

Předmět úpravy

Smlouvou o poskytování digitálního obsahu se poskytovatel zavazuje zpřístupnit uživateli věc v digitální podobě (digitální obsah) k užívání pro vlastní potřebu a uživatel se zavazuje platit za to odměnu. Předmětem smlouvy může být poskytování:

- ▶ **Digitálního obsahu**, jímž se rozumí množina jakýchkoliv dat, vytvořených a poskytnutých v digitální podobě. Typicky půjde o mobilní i počítačové hry a aplikace, software, ale také například o e-knihy.
- ▶ **Služby digitálního obsahu**, jimiž se rozumí služba, která uživateli umožňuje vytvářet, zpracovávat či uchovávat data v digitální podobě nebo k nim přistupovat, jakož i sdílet data v digitální podobě nahraná či vytvořená tímto nebo jiným uživatelem této služby a/nebo jakoukoli jinou interakci s těmito daty. Takovou službou jsou například sociální sítě, nebo SaaS (software as a service), nebo aplikace, v nichž má uživatel přístup k obsahu sestávajícího se z videí, podcastů, či online her. Obsah poskytnutých služeb pak může nejen „konzumovat“, ale dokonce i sám tvořit a nahrávat. Provozovateli služeb digitálního obsahu jsou zejména provozovatelé cloudových úložišť typu Ulož.to, streamovacích platforem, pracovních portálů a portálů umožňujících hledat ubytování, jakož i provozovatelé online seznamek.

Nový smluvní typ je naopak vyloučen z užití (případně částečně vyloučen z užití) v případě, kdy předmětem uzavírané smlouvy je zejména:

- ▶ Poskytování zdravotní péče
- ▶ Hra, sázka nebo los
- ▶ Finanční služba
- ▶ Poskytování počítačového programu s otevřeným zdrojovým kódem na základě svobodné licence, za kterou uživatel neplatí cenu a pokud osobní údaje poskytnuté uživatelem zpracovává poskytovatel výlučně za účelem zlepšení bezpečnosti, kompatibility nebo interoperability tohoto počítačového programu

Zaplatit je možné i osobními údaji

Obecně jsou nová pravidla použitelná při uzavření úplatné smlouvy, v níž za poskytnutí digitálního obsahu získá poskytovatel od uživatele úplatu. Nová pravidla se ale dle § 2389g o. z. použijí i v případě, kdy je obsah či služba poskytována spotřebitelům zdánlivě zadarmo, pokud se spotřebitel namísto zaplacení odměny zavazuje poskytnout své osobní údaje (např. pro účely reklamy). Výjimkou jsou údaje nutné ke splnění smlouvy nebo k plnění zákonných povinností.

Obsah smlouvy o poskytování digitálního obsahu

Dodání digitálního obsahu má proběhnout zpravidla jeho zpřístupněním, a to bez zbytečného odkladu po uzavření smlouvy. Způsob zpřístupnění může zvolit poskytovatel, ale může si ho vybrat i zákazník (kdy volba zákazníka má přednost). Povinnost zpřístupnit digitální obsah poskytovatel splní v okamžiku, kdy obsah zákazníkovi poskytne a informuje ho o tom, jak se k němu dostat.

Nově má poskytovatel digitálního obsahu povinnost poskytovat zákazníkovi aktualizace v míře, v jaké bylo sjednáno jejich poskytování ve smlouvě. V případě, že ve smlouvě bude uvedena povinnost péče o funkcionality softwaru a jejich vylepšování – musí být tento software opravdu vylepšován v rámci aktualizací, jinak se může jednat o vadný digitální obsah, který může zakládat poskytovateli

odpovědnost za vady. Na provádění aktualizací zároveň musí poskytovatel uživatele upozornit (na jejich dostupnost, postup provedení a důsledky jejího neprovedení).

Uživatelem digitálního obsahu mohou být jak podnikatelé, tak spotřebitelé – přičemž při poskytování digitálního obsahu spotřebiteli je třeba využít zvláštních ustanovení obsažených v pododdílu 2 občanského zákoníku, která upravují mimo jiné speciální úpravu odstoupení od smlouvy, oznámení vad digitálního obsahu a jejich odstranění, či možnost dožadovat se přiměřené slevy. Tato úprava mimo jiné zvyšuje rozsah odpovědnosti poskytovatele digitálního obsahu, když ten dle § 2389i zejména odpovídá za to, že jím poskytnutý digitální obsah:

- ▶ odpovídá ujednanému popisu a rozsahu, jakož i jakosti, funkčnosti, kompatibilitě, interoperabilitě a jiným ujednaným vlastnostem;
- ▶ je vhodný k účelu, pro který jej uživatel požaduje a s nímž poskytovatel souhlasil;
- ▶ je poskytován s ujednaným příslušenstvím a pokyny k použití, včetně návodu k instalaci, a s uživatelskou podporou; a
- ▶ odpovídá zkušební verzi nebo náhledu, které poskytovatel zpřístupnil před uzavřením smlouvy.

Aktualizace smluv po novele

Zatímco ve vztazích B2B mezi podnikateli se nová pravidla užijí až u smluv uzavřených od 6. ledna 2023, ve vztazích B2C se nová pravidla použijí na nově uzavřené smlouvy, jakož i na smlouvy uzavřené dříve, pokud smlouva se spotřebitelem ještě neskončila. V těchto případech je potřeba zkontrolovat, zda není třeba dosavadní smlouvy a obchodní podmínky upravit.

Judikatura

Promlčení nároku na náhradu škody

(Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. února 2023, sp. zn. 23 Cdo 1594/2021)

Žalobce, společnost zabývající se poskytováním daňového, právního a podnikového poradenství, uzavřela s žalovaným mandátní smlouvu, na jejímž základě měl žalovaný poskytovat žalobkyni a jí určeným třetím osobám službu daňového, ekonomického a organizačního poradce. Žalobkyně pověřila v roce 2013 žalovaného k poskytnutí těchto služeb dlouhodobému klientovi žalobkyně – společnosti Miele technika s. r. o. V souvislosti s poskytnutím této služby způsobil žalovaný v roce 2013 svým jednáním škodu klientovi žalobkyně, když žádost o vrácení zaplacení daně nepodal příslušným způsobem, v důsledku čehož tato daň nebyla klientovi žalobkyně vrácena. Přestože žalobkyně byla sama poskytovatelem daňového poradenství, a v roce 2014 navíc byla Specializovaným finančním úřadem na toto pochybení upozorněna, nijak na situaci nereagovala. Až v roce 2019 informovala žalobkyně společnost Miele technika s. r. o. o vzniku škody. V návaznosti na toto upozornění požadovala společnost Miele technika s. r. o. po žalobkyni náhradu škody. Žalobkyně v návaznosti na to uplatnila nárok na náhradu škody vůči pojišťovně, která uznala nárok platným a vyplatila pojistné plnění se spoluúčastí. Žalobkyně musela na pojistném plnění uhradit spoluúčast 75.000 Kč, čímž jí v důsledku jednání žalovaného vznikla škoda v téže výši. Žalovaná se tak domáhala po žalovaném zaplacení této částky z titulu náhrady škody.

Vzhledem k tomu, že na pochybení žalovaného byl klient oficiálně upozorněn až v roce 2019, přestože s ohledem na svou odbornost v oblasti daňového poradenství si žalobkyně musela být vědoma vzniku škody již v roce 2014, namítal žalovaný promlčení nároku. K námitce promlčení soud prvního stupně dovodil, že vědomost o již

vzniklé škodě nabyli žalobkyně i klient nejpozději v dubnu 2016. Uzavřel, že nejpozději od tohoto okamžiku, kdy žalobkyně i klient měli k dispozici všechny potřebné skutkové okolnosti, z nichž bylo možno dovodit jednak vznik škody, její (přibližný) rozsah a odpovědný subjekt, je třeba odvíjet počátek běhu tříleté subjektivní promlčecí lhůty k uplatnění nároku na náhradu škody, a že nárok žalobkyně vůči žalovanému je k dubnu 2019 promlčen. Proto žalobu shledal nedůvodnou a v celém rozsahu ji zamítl.

K odvolání žalobkyně Městský soud v Praze změnil rozsudek soudu prvního stupně tak, že uložil žalované zaplatit žalobkyni náhradu škody v plné výši, když se neztotožnil s posouzením námitky promlčení soudem prvního stupně. Dle odvolacího soudu škoda vyplynula až tehdy, když pojišťovna nárok uznala (v roce 2019), jakkoliv žalobkyně věděla od počátku, že taková spoluúčast je dána fixní částkou 75.000,- Kč, neboť nebylo dostatečně zřejmé, zda k výplatě dojde.

K dovolání žalované Nejvyšší soud shledal posouzení věci odvolacím soudem neúplné, a tudíž nesprávné – a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Vycházel přitom z toho, že ustanovení § 2952 o. z., věta druhá, obsahuje výslovné pravidlo, dle kterého záleží-li skutečná škoda ve vzniku dluhu, má poškozený právo, aby ho škůdce dluhu zprostil nebo mu poskytl náhradu. Nejsou tak nadále uplatnitelné závěry starší rozhodovací praxe dovolacího soudu o tom, že pokud dlužník nezaplatil dlužnou částku svému věřiteli, nemůže úspěšně uplatnit nárok na její náhradu z titulu odpovědnosti třetí osoby za škodu, neboť škoda mu zatím nevznikla. **Nyní zákon výslovně hovoří o tom, že škoda může spočívat též v dluhu, tedy že tato podmínka vzniku povinnosti nahradit škodu může nastat již tím, že jmění poškozeného je zatíženo dluhem, a to bez ohledu na to, jak a zda bude dluh splněn.** Poškozenému v případě vzniku skutečné škody, která záleží ve vzniku dluhu, svědčí právo na to, aby ho škůdce dluhu zprostil nebo mu poskytl náhradu. Poškozený se dle judikatury Nejvyššího soudu dozví o škodě tehdy, když zjistí skutkové okolnosti, z nichž lze dovodit vznik škody a orientačně i její rozsah (tak, aby bylo možné určit přibližně výši škody v penězích), a není třeba, aby znal rozsah škody přesně. Znalost poškozeného o osobě škůdce se váže k okamžiku, kdy obdržel informaci, na jejímž základě si může učinit úsudek, která konkrétní osoba je za škodu odpovědná.

Jestliže tak žalobkyně již v prosinci roku 2014 věděla, respektive s ohledem na výkon své odbornosti vědět mohla a měla, o vzniku dluhu ve smyslu § 2952 o. z. vůči klientovi a o tom, že tuto škodu měl způsobit žalovaný, je ve smyslu § 620 o. z. tato vědomost okolností rozhodnou pro počátek běhu subjektivní promlčecí lhůty u žalobkyni zvoleného práva na náhradu podle § 2952 věta druhá o. z. - Nejvyšší soud tedy shledal posouzení věci odvolacím soudem neúplné, a tudíž nesprávné.

© 2023 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhrážku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovolujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážít jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: sofie.petrova@weinholdlegal.com, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.